

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1682

28. Dies Septembris. Nihil est, exceptâ virtute, quod mortali manu, ac animo immortalis, quæri possit. Valerius Maximus lib. 5. cap. 6.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55659)

Quid plura? Eligenda est potius Honestas periculosa, quàm Utilitas tuta. Sed præter Honestatem, nec securitas, nec utilitas est, non dico tuta; sed utila. Sola Virtus est potens prodesse: quidquid juvat, per illam juvat. Itaque omnis favor, omne molumentum Virtus est, aut Virtutem respicit: sive à Virtute sit, sive per ipsam. Alium si tuis opibus juves, perdes, quibus juves: Virtus cum juvat, juvatur, crescit subsidio. Hæc tanta bona, cum Virtus suo contineat complexu, cur eam tuo non dignant affectu? Cur non desideras, quod tuum potest implere desiderium? Virtus non est noxia, quia nemini nocet, non est egens, quia quemlibet ditat. Audes ergo innoxie ditari? In promptu est modus, quem indicat hic versus.

Hic bene se ditat, qui semper noxia vitat.

28. DIES SEPTEMBRIS.

Nihil est, exceptâ virtute, quod mortali manu, ac animo immortali, quæri possit. *Valerius Maximus lib. 5. cap. 6.*

Virtus la- I.
bore ac-
quiritur.

Quid te casso labore multa quærere conquereris? Quid quid hic quærit, vel mortale corpus, vel immortalis animus, sola Virtute excepta, non est dignum quæsitu, indignissimum obtentu. Itaque, ut canis venaticus sagacissimè odoratur, & investigat prædam: sic animus immortalis in hac vita mortali, nihil non agat, ut Virtutes acquirat, acq̄sitas augeat. Est enim proprium Virtutis, non quid actum, sed quid agendum sit; nec quid absit tibi, sed quid delit,

atten-

Septemb.

Tessera.

769

attendere : unde non tam de quæsito gloriatur, vel de acquisito sibi gratulatur, quam de quærendo est sollicita : Dicerem certè avarum, aut certè Avaritiæ similem esse Virtutem. Jugiter sitit, quotidie inardescit, quò plus quæsierit, eò sibi pauperior videtur, & plus appetit. Et quia ardet supra modum pollere Virtute, nullus ei desiderii est modus. Itaque semper anhelans, semper altius aspirans, dum se comparat, parvipendit. Nunquam dicit consummatum est. Scit hoc tempus esse militiæ, non triumphi, atque ideo nunquam torpet, semper est in actu, nunquam feriatur, perpetuo operatur. Semper quasi nunc incipiens accingitur. Qui omnia perfecisse, sequi undique consummasse credit; crede mihi non est Virtus, error est Virtuti obvius, atque adversus.

II. Quisquis ad summam se pervenisse credit, in hoc primum fallitur; quod ubi credit esse, non est. Deinde quod illic quærentem viam aberrando deserit, dumque, quod non habet, anticipat, quod habere potuisset, sponte sua negligit. Nihil tam adversum profectui, quam opinio perfectionis. Nemo studet agere, quod se putat peregisse: si omnem vitam ante oculos ponas, perque dies singulos actuum, verborum, ac cogitationum rationem à te ipso exigas, incorruptus arbiter rerum tuarum, videbis quantum vacui in animo sit, quantum vitia occupant, sed ut Virtus totum pectus occupet, necesse est totius animi accedat contentio, & conatus, & ardor. Nos mala nostra avidissimè cupimus, bona verò remisissimè; unde fit ut divites multi sint, boni autem paucissimi. Nam quid
Pars III. Ccc miri,

ipiti, si citius ad votum ardens intentio, & fervens contentio, quàm voluntas lenta perveniat? quod si minima rerum non habentur gratis, si opus est labore, ut sis malus, si etiam vitia quibus peris, exiguum studium mentis, quid de virtute speres, qua nihil in rebus humanis est humanius, nihil inter alta excelsius, nihil inter bona melius? Non tu illam, quasi diviticulorum curarum, sed ut rectum, atque unicam iter ad felicitatem cogita.

III. Vaca illi, & insiste summo nisu, totoque animi pondere, cum sit res summi ponderis, nullum quo illi non studeas, effluat momentum, quia est maximi momenti? omne studium impende, teque totum super impende, quod rebus vilissimis saepe impendisti; illudque in memoriam revoca, sanum magis quàm comptum verbum M. Varronis (a) *Si quantum opera sumpsi, ut tuus pistor bonum faceret panem, ejus Philosophia vel duodecimum dedisses, tempore bonus jam pridem fuisses.* Quod velim intelligas non de Philosophia illa profana, quæ terræna sapere, sed de cœlesti illâ quæ ea quæ sursum sunt, quaerere docet. Sed pernitiosus est hic hominum error, quod se bonos aut ment, si non sint mali, existimentque virtutem esse, carere vitiis. Vitiosa laus est, solum sine vitiis esse. Eò res venit, eò contractus est pudor, ut minor malitia pro Virtute sit. O Augustam! ô malignam, & ingloriam gloriam, solum inter malignos non esse, & vituperabilem laudem ejus, cui non alia sit, quam non esse vituperandum. Sine malitia esse, non est bonum esse. Aliud est esse non malum, aliud esse probum. Non esse malum, vit non

(a) *Ex satyr.*

Septemb.

Tessera.

771

non erit malum: fortasse & adhuc malum est; vix,
& dubio jure, vituperio liberabitur: nam posse bo-
num esse, & non esse, ob viciniam saltem malitiæ,
jam non bonum est: Laus autem non est non mali,
sed boni, & de bonis. Igitur non sufficit, nihil pœ-
nitendum agere: sed agere de quo sit gratulandum.
Denique cognoscitur arbor ex fructibus, homo ex
operibus. Illa autem ut sint bona, dependet ab in-
tentione, in fructus ab arboris radice. Quia:

Aradice mala, nascuntur pessima mala.

29. DIES SEPTEMBRIS.

Culpæ genus est, non fecisse quod summum est?

Theodorici.

Ut Virtus I. **U**T sis in omni Virtute non
tantum magnus, sed inter
maghos summus, facile à te
impetrabis, si juxta monitum
Theodorici Regis, tibi ipse persuadeas, esse genus
culpæ, non fecisse quod summum est. Ut hoc facias,
multum conferet ad eos oculorum aciem converte-
re, qui in singulis, aut etiam in omnibus Virtutibus
fuerunt summi: Qui vivunt in cœtu laudabili vita,
moribusq; præstantium, magnum habent subsidium,
ut & ipsi virtute sint præstantes, dum in virtutū qui-
bus præcellunt, intuentur præstantiam. Versantur e-
nim in spectatissimo theatro, admirabilium re-
rum pompa referto, unde cum spectaverunt, & illi
virtute fiunt spectabiles. Homero Ullisses videba-
tur Sapiens, quod mores hominum multorum vidit, &
urbes. Et qualia quæso fuerunt ejus spectacula?

Ccc 2

Cico-